

kinderdagverblijf | peuteropvang | buitenschoolse opvang

Pedagogisch beleid

Kinderdagverblijf en peuteropvang
De Kinderkamer

Inhoud

Voorwoord	4
1. Waarom pedagogisch beleid?	5
2. Missie, visie en verantwoorde opvang	6
3. Pedagogische doelen	7
4. Pedagogische en praktische afspraken	11
4.1 Vaste gezichten	11
4.2 Stamgroepen.....	11
4.3 Wennen en verlaten van de stamgroep	13
5. Personeel	14
5.1 Pedagogisch medewerkers	14
5.2 Meewerkend leidinggevende.....	14
5.3 Vrijgesteld leidinggevende	15
5.4 Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach.....	15
5.5 Intern begeleider	15
5.6 Deskundigheidsbevordering.....	15
5.7 Stagiaires	16
5.8 Vrijwilligers, groepshulpen	17
5.9 Beroepskracht-kind-ratio	17
5.10 Drie uurs regeling	17
5.11 Vier-ogen-principe.....	18
5.12 Achterwacht	18
6. Kinderen in beeld	19
6.1 Mentorschap.....	19
6.2 Kind-volg-systeem	20
6.3 VVE.....	20
6.4 Samenwerking met school en doorgaande leerlijn	20
7. Algemeen	22
7.1 Eten en drinken	22
7.2 Verschonen en zindelijk worden	23
7.3 Slapen.....	23
7.4 Uitstapjes	23
7.5 Afname extra dagen of inzetten van afwezigheidstegoed.....	23
7.6 Veiligheid en hygiëne	24
7.7 Ziekte en ongevallen	24
7.8 Inspectie GGD	25
8. Ouders	25
8.1 Samenwerking met ouders en ouderbetrokkenheid	25
8.2 Oudercommissie	25

8.3 Signalering.....	26
8.4 Kinderen met een beperking.....	26
8.5 Klachtenreglement	26
8.6 Privacy	27
9. Externe contacten en relaties	27
10. Werkwijze	28
Nawoord.....	34

Voorwoord

Een pedagogisch kader als houvast om verantwoorde kinderopvang te creëren. Dat pedagogische klimaat wordt bij De Kinderkamer in de eerste plaats bepaald door de mensen die er werken, zij geven gezamenlijk vorm aan de pedagogische visie. Hoe we tegen kinderen aan kijken, wat we belangrijk vinden voor kinderen en wat ze nodig hebben, 'hoe doen we dat' en 'waarom doen we dat zo' zijn vragen waar dit pedagogisch beleid antwoord op wil.

In onze visie hebben we bewust gekozen voor een duidelijke mengvorm in de verschillende pedagogische stromingen. Naast onze specifieke kennis over opvoeden -de pedagogiek- maakten we uiteraard gebruik van kennis over de ontwikkeling van kinderen uit de ontwikkelingspsychologie.

In dit beleidsplan hebben we als leiding, in overleg met de pedagogisch medewerkers en de oudercommissie, het kader beschreven voor de opvang die ons voor ogen staat.

Pedagogisch medewerkers moeten er richting en inspiratie voor hun pedagogisch handelen aan kunnen ontleen, ouders moeten een duidelijk beeld krijgen van wie 'De Kinderkamer' is, wat de pedagogische visie is en wat zij op basis daarvan kunnen verwachten met betrekking tot het pedagogisch handelen in 'De Kinderkamer'.

Uitgangspunt is een algemeen pedagogisch beleid met visie en doelstellingen die voor alle leeftijdsgroepen van toepassing zijn. Er is doorgaans geen aparte opsplitsing gemaakt in leeftijdscategorieën; accenten kunnen verschillen, de grote lijn is gelijk. Dit pedagogisch beleid heeft betrekking op zowel onze kinderdagverblijven, onze peuteropvang als onze buitenschoolse opvanglocaties.

Zoals u zult lezen, streven we na om respectvol om te gaan met de kinderen. We nemen de kinderen zeer serieus. De pedagogiek van Reggio Emilia beschrijft dit als: "Wij kennen de kinderen niet, het is onze grote taak om de kinderen te leren verstaan en begrijpen." Hier sluiten wij ons bij aan. Ieder kind in De Kinderkamer neemt een bijzondere plaats in. We geven de kinderen individuele aandacht en warmte: het gevoel dat ze werkelijk bij ons thuishoren!

De Kinderkamer, een plek om kind te zijn!

1. Waarom pedagogisch beleid?

Een kinderopvangorganisatie zoals de onze moet volgens de wet beschikken over dit beleidsplan waarin de voor de organisatie kenmerkende visie voor onze opvang is beschreven. De slogan van De Kinderkamer is sinds jaar en dag:

Een plek om kind te zijn!

We vinden het belangrijk dat de kinderen de ruimte krijgen om zichzelf te zijn, binnen een veilige en gezonde omgeving de wereld te ontdekken, ondersteund door onze pedagogisch medewerkers. Dit kunnen we waarmaken doordat we de juiste kwalitatieve en kwantitatieve materialen en activiteiten in te zetten, medewerkers steeds actueel op te leiden en dagelijks aandacht te geven aan alle individuen in de groepen.

We nemen de kinderen serieus. We gaan respectvol met ze om. Het is onze taak om dat wat de kinderen willen, te leren verstaan, te begrijpen en ons hierbij aan te sluiten. Ieder kind neemt een bijzondere plaats in. We geven de kinderen individuele aandacht en warmte. Het gevoel dat ze werkelijk bij ons thuis horen!

We zien ons werk heel breed: opvang is voor ons zeker niet alleen 'het oppassen' op de kinderen. We willen kinderen een veilige basis en voldoende uitdaging bieden voor een gezonde ontwikkeling en de 0-4 jarigen in allerlei ontwikkeling voorbereiden op de basisschool. We communiceren met de kinderen op een respectvolle manier, we ondersteunen de kinderen geven zelf het goede voorbeeld in spreken en handelen. Dit is een grote verantwoordelijkheid voor allen die werkzaam zijn bij De Kinderkamer want onze PM'ers maken het verschil!

We streven als professionals naar de hoogste kwaliteit. We verbeteren steeds onze accommodaties, veiligheid en arbeidsomstandigheden. Ook is het keer op keer tijd om te reflecteren op de pedagogische kwaliteit van de organisatie. Vragen als 'Welke visie hebben wij op de ontwikkeling en opvoeding van kinderen?' 'Welke pedagogische omgeving bieden we?' en "Hoe realiseren we deze pedagogische kwaliteit?", staan hierbij centraal.

Er zijn verschillende factoren nodig om te komen tot pedagogische kwaliteit: een professionele organisatie, vaardige opvoeders, doorgaande lijnen, betrokken ouders, noem maar op. Dit alles helpt het kind bij zijn of haar ontwikkeling tot een uniek persoon.

We voelen ons verantwoordelijk voor een soepele overgang en doorgaande lijnen naar de school en naar de buitenschoolse opvang vanuit de hele dagopvang en het peuterwerk. We willen extra zorg bieden aan kinderen die dat nodig hebben, kinderen ontwikkelingskansen bieden.

Het uitgangspunt is uiteraard dat de ouder altijd de eerst verantwoordelijke blijft voor de opvoeding. Echter, gedurende de uren dat zij opgevangen worden, worden kinderen ook opgevoed. In een andere situatie dan thuis, namelijk in een organisatie, in een groep, met geplande activiteiten binnen en buiten, met educatief spelmateriaal en op basis van planmatig handelen.

Ouders en pedagogisch medewerkers hebben zodoende een gedeelde opvoeding waarover wij vinden dat ze in gesprek moeten blijven, zo goed mogelijk communiceren. Ouders zullen merken dat hun kind bij De Kinderkamer in goede handen is. Ouders willen goede kwaliteit en die begint met goede communicatie, samenwerking en wederzijds begrip. We willen ouders te laten merken dat hun kostbaarste bezit bij ons in goede handen is!

2. Missie, visie en verantwoorde opvang

De Kinderkamer is en doet meer dan dat de term 'opvang' doet vermoeden. We zijn niet alleen gericht op het overbruggen van werktijd van ouders. Ons team realiseert zich dat we veel meer dan dat zijn!

In de wet wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang:

'Verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving'.

We bieden al jarenlang kwalitatief hoogwaardige opvang aan voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Mede hierdoor kunnen kinderen uitgroeien tot zelfbewuste, zichzelf en anderen respecterende, emotioneel stabiele volwassenen. We doen dit aan de hand van de vier pedagogische basisdoelen van de opvoeding van kinderen in gezin en kinderopvang:

- A. Het bieden van een gevoel van –emotionele-veiligheid;
- B. Gelegenheid geven tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie;
- C. Gelegenheid geven tot het ontwikkelen van sociale competentie;
- D. De kans geven om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken; socialisatie'.

De middelen die we benutten om onze doelen te bereiken zijn:

- 1. de leidster-kind interactie;
- 2. de fysieke omgeving;
- 3. de groep;
- 4. het activiteiten aanbod;
- 5. het spelmateriaal

3. Pedagogische doelen

Emotionele veiligheid

Emotionele veiligheid is van belang als basis voor elk kind. Is de omgeving vertrouwd, kan ik me veilig voelen? Voel ik me welkom en op mijn gemak? Zowel voor ouders en kinderen een basaal criterium.

We werken aan de relatie met ouders en kinderen en streven naar zo'n hoog mogelijke voorspelbaarheid.

Bedenk wat er gebeurt als je je veilig voelt, als een kind zich goed voelt, dan kan het zich gaan ontwikkelen. En daar hebben wij onze stimulerende omgeving op ingericht! De pedagogisch medewerkers werken en zorgen voor de – voor kinderen zo belangrijke – continuïteit, stabiliteit en voorspelbaarheid in de opvangsituatie. Dit verhoogt hun gevoel van veiligheid.

Binnen De Kinderkamer zorgen we voor:

- Vaste en sensitieve verzorgers
- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten
- Hoge kwaliteit van de inrichting van de omgeving

Pedagogisch medewerkers vullen de gezinsopvoeding aan. Vanaf dag één werken we aan de relatie met ouders, zodat we aanvullend kunnen zijn en de ouders begrijpen en ondersteunen bij hun taak. Een opgroeiend kind op de BSO heeft andere grenzen nodig dan een baby in de jongste groep. De pedagogisch medewerker geeft duidelijke grenzen aan en samen met de structuur in de rituelen van de dag, begeleidt een pedagogisch medewerker bijna vanzelfsprekend en positief het gedrag van de kinderen. De ruimte is goed ingedeeld en er worden vele activiteiten aangeboden. Er is sprake van afwisseling tussen rust, verzorging, spel en uitdaging. De kinderen kunnen zich vrij bewegen en de omgeving is onze ruimtes en spelmaterialen zijn veilig en hygiënisch.

Wij geven invulling aan de emotionele veiligheid rekening houdend met de diverse ontwikkelingsfasen door:

- Voor baby's en jonge kinderen: Het creëren van een warme en vertrouwde omgeving met consistente zorg en aandacht van bekende verzorgers. Het gebruik van knuffels, troost en een rustige sfeer draagt bij aan de emotionele veiligheid. Ook het creëren van een veilige en afgesloten speelruimte waar baby's veilig op ontdekking kunnen gaan, bijvoorbeeld met zachte matten en zorgvuldig geselecteerde veilige materialen die de mond-, grijp- en tastzin van baby's stimuleren.
- Voor oudere kinderen: Het aanmoedigen van het uiten van emoties, het bieden van mogelijkheden voor gesprekken en het tonen van begrip. Het opbouwen van positieve relaties met zowel leeftijdsgenoten als volwassenen draagt bij aan een gevoel van veiligheid. Daarnaast creëren we vaste rituelen en routines, zoals het kringmoment in de ochtend, die stabiliteit en voorspelbaarheid bieden

Persoonlijk competentie

Pedagogisch medewerkers stimuleren de ontwikkeling van de kinderen en leren de kinderen hun talenten ontdekken. We willen dat dat kinderen trots zijn op zich zelf, zich **persoonlijk competent** voelen. We stimuleren de zelfstandigheid. Het gevoel van 'Ik kan het zelf! Maar ook Ik mag er zijn! Want iedereen in de groep hoort erbij. In dagelijkse situaties in de omgang met elkaar leren we de kinderen weerbaar te worden, zelfvertrouwen te hebben in hun eigen kunnen. Het kind leert wie het is, wat het kan en welke interesses het heeft.

Gelegenheid tot persoonlijke ontwikkeling bieden we door:

- Voor baby's en jonge kinderen: Stimuleren van de zintuigen, het aanbieden van veilige materialen om te ontdekken en het bevorderen van de motorische ontwikkeling.
- Voor oudere kinderen: Het aanbieden van uitdagende activiteiten die aansluiten bij hun interesses en capaciteiten. Het stimuleren van creativiteit, zelfexpressie en het ontwikkelen van sociale vaardigheden.
Aanmoedigen van kinderen om taken zelfstandig uit te voeren, zoals het aantrekken van hun schoenen, het opruimen van speelgoed, en het inschenken van drinken.
Het geven van positieve feedback en aanmoediging wanneer kinderen succesvolle taken volbrengen om het zelfvertrouwen te vergroten. Het voorzien van gelegenheden waarin kinderen zelf beslissingen mogen nemen, bijvoorbeeld over hun activiteitenkeuze of de inrichting van hun speelhoek.

Sociale competenties

Daarnaast verruimen de kinderen ook hun wereld door nieuwe ontdekkingen, door interactie met de pedagogisch medewerker zetten we hen bijvoorbeeld aan het denken of laten we hen benoemen hoe zij zich voelen. Zo vergroten we de **sociale competenties** van kinderen. We werken aan: elkaar helpen, het oplossen van een ruzie maar ook je in de ander kunnen verplaatsen. Dit zie je concreet bij ons op de groepen, van jong tot oud. Elk kind mag hierin zijn/haar eigen unieke weg gaan. Er zullen verschillen zijn tussen de kinderen in talent, in ontwikkelingsniveau en in achtergrond. We geven dit vorm op de volgende wijze:

- Voor baby's en jonge kinderen: Het creëren van kleine groepen waarin kinderen interactie kunnen hebben met leeftijdsgenoten en volwassenen. Gezamenlijke activiteiten zoals zingen, spelen en samen eten bevorderen het groepsgevoel.
- Voor oudere kinderen: Het stimuleren van samenwerking, communicatie en het ontwikkelen van vriendschappen. Het organiseren van groepsactiviteiten zoals bijvoorbeeld Mevrouw Muziek en peutergym dragen bij aan een positieve groepsvorming.

Normen en waarden

De groep biedt andere mogelijkheden dan thuis om vaardigheden op te doen. De groep is wisselend van samenstelling en een ieder heeft zijn/haar eigen achtergrond. Allerlei zaken hebben invloed op hoe we met elkaar omgaan. Zo legt het ene gezin meer nadruk op godsdienst en een ander gezin heeft juist veel culturele gebruiken.

Met onze eigen, persoonlijke leefomstandigheden vormen we toch met elkaar een groep, we vormen een bredere samenleving dan het gezin. We creëren met elkaar onze **normen en waarden** binnen onze organisatie. We staan open voor ieders leefwereld en kinderen mogen zich veilig voelen en gewaardeerd. Onze betrokkenheid bij de gezinnen zorgt ervoor dat we de twee leefwerelden van het kind (thuis en bij De Kinderkamer) probleemloos op elkaar aan kunnen laten sluiten. Contacten met ouders vinden hiervoor plaats bij de haal- en brenggesprekken, via Berichten en Dagboekjes en oudergesprekken.

Wij geven invulling aan de emotionele veiligheid door:

- Voor baby's en jonge kinderen: Aandacht besteden aan het herkennen en respecteren van individuele behoeften en gewoonten en het introduceren van diverse (nieuwe) materialen en activiteiten.
- Voor oudere kinderen: Het aanbieden van educatieve activiteiten/ feesten die (culturele) verschillen belichten. We benadrukken het belang van samenwerken, het tonen van respect voor anderen, en het creëren van een inclusieve omgeving waarin iedereen zich gewaardeerd voelt.

Ons handelen stellen we steeds weer ter discussie want de pedagogisch medewerker heeft een voorbeeldrol. Kinderen leren veel meer van wat zij ons zien doen dan van wat wij hen vertellen te doen. Gesprekjes aan tafel laten soms ideeën en opvattingen zien die aangeven hoe belangrijk een kind iets vindt. We leren de kinderen dat ideeën naast elkaar mogen bestaan en we blijven zoeken naar een zo goed mogelijke manier voor elk kind in elke situatie, binnen onze opvoedingsvisie.

We beschouwen kenmerken van een pedagogisch medewerker als sensitieve responsiviteit oftewel, 'warmte' en 'ondersteunende aanwezigheid' als een basisvoorwaarde. Naast veel praten en uitleg geven aan de kinderen, staan structureren en grenzen stellen centraal. Boven alles geldt: respect voor de autonomie van het kind en het begeleiden van interacties tussen kinderen. Voor de realisatie van een goed pedagogisch klimaat zijn deze kenmerken die we aan een pedagogisch medewerker stellen essentieel.

We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen (responsief). Houden goed in de gaten hoe het kind zich voelt en passen ons pedagogisch handelen aan, aan wat een kind nodig heeft. Het kind leren kennen en weten wat hoort bij dit kind. We hebben oog voor de eigenheid van elk kind, staan open voor het kind en geven het de ruimte.

Wij nemen de verschillende emoties van de kinderen, zoals verdriet, angst, pijn, boosheid, geluk, plezier of tevredenheid serieus. Wij doen dat onder meer door deze gevoelens er 'te laten zijn' en onder woorden te brengen en te vragen aan de kinderen of we de uitdrukking op hun gezicht goed begrepen hebben. Het kind leert door het benoemen van gevoelens meer vat op zijn eigen emoties te krijgen.

Er zijn verschillende medewerkers betrokken bij de opvang van de kinderen. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat iedereen maar zijn/haar eigen koers vaart. We maken daarom bewuste keuzes die we binnen de hele organisatie consequent in de praktijk brengen. Dit kan gaan over het hanteren van gezonde voeding, een prettig dagritme voor baby's, maar ook bijvoorbeeld omtrent trakteren of gesprekken met ouders.

We streven naar een hechte omgang tussen kinderen en pedagogisch medewerkers en kinderen onderling en we realiseren ons, dat we hoge eisen stellen aan onszelf, aan de relaties tussen de kinderen onderling en de relatie tussen ons en de kinderen en de pedagogisch medewerkers onderling. Betrokkenheid ligt hieraan ten grondslag.

We benutten dagelijks onze **interactie tussen pedagogisch medewerker en kind** als basis voor onze pedagogische kwaliteit. We zijn ons ervan bewust dat een goed interactie met de kinderen maar zeker ook met collega's van groot belang is voor het welbevinden van de kinderen. Het is reflecteren, afstemmen, evalueren en we besteden dan ook bij gesprekken met medewerkers en onze pedagogisch coach aandacht aan de interactievaardigheden zoals emotionele ondersteuning bieden, respect voor de autonomie van het kind, informatie en uitleg geven etc.

De **fysieke omgeving**, onze **groepsruimte** is zodanig ingericht dat de uitstraling past bij de leeftijd van de kinderen. De activiteitenplekken zijn herkenbaar en kinderen weten zelf waar ze hun materialen kunnen vinden. De buitenruimte heeft materialen om de grove motoriek te stimuleren en speelgoed om uit te proberen, met fantasie te benutten.

Ook **de groep** draagt bij om een veilige en uitdagende omgeving te bieden. In de groep bestaan een dagritme, groepsregels, een plaats voor gemaakte werkjes en is bijvoorbeeld ook aandacht voor het vieren van een feestje. Als een kind verdrietig is, wordt daarover gesproken met de groep en bedenken we met elkaar wat we als groep kunnen betekenen voor het kind. Jonge kinderen zien hoe wij met de emotie van het kind omgaan en zien dit als voorbeeld. Zo is de groep een oefenplaats voor het omgaan met elkaar in de maatschappij.

Ons **activiteitenaanbod** op de groepen bestaat uit vrij spel en geleide activiteiten. Op bepaalde momenten van de dag is er zo de gelegenheid om zelf te kiezen met wie je speelt en met wat je speelt. Uiteraard is de pedagogisch medewerker in de buurt en biedt hier en daar verdieping van het spel of uitbreiding. Er zijn ook momenten op de dag waarop ontwikkelingsgerichte activiteiten worden aangeboden door een pedagogisch medewerker. Ze zijn veelal gericht op ontwikkelingsstimulering (jongere) en ook talentontwikkeling (oudere). Tijdens de activiteiten is alle ruimte om de pedagogische basisdoelen in te zetten, veiligheid- en gezondheid te bespreken of bijvoorbeeld waarden en normen aan te geven bij het opruimen met elkaar.

Het aanbod is per leeftijd anders. Het beleven van de natuur bestaat bij een baby al uit het ervaren van de natuur op de buitenspeelplaats, liggen in het gras, de zon ervaren die je verwarmt. Bij een peuter is dat al veel meer het stampen in de plassen, het op zoek gaan naar seizoenverschijnselen bij een aangeboden kabouterpad en bij een schoolkind is het benutten van materialen die gevonden zijn bij een wandeling in de uiterwaarden, een mooi project om kinderen aandacht voor de natuur bij te brengen. Zo zijn er bij allerlei ontwikkelingsgebieden, bij De Kinderkamer, een lijn te zien in de uitbreiding van georganiseerde activiteiten.

Er is gezorgd voor passend **spelmateriaal** per leeftijdsgroep. We zoeken naar educatieve materialen die uitnodigen tot onderzoeken. In een groep met baby's zie je speelgoed van verschillend materiaal, hout, plastic, steen... maar ook hooi en stro wordt in huis gehaald om kinderen te laten ervaren hoe dat voelt, waar boerderijdieren mee te maken hebben. Materiaal met geluid, met harde en zachte kleuren... bij elk thema wordt het juiste materiaal gezocht om te ontdekken. Bij peuters kan materiaal ook uitnodigen voor samenspel, bijvoorbeeld een theeserviesje of een dokterskoffer. We doen het voor door bij de kinderen in de speelhoeken plaats te nemen en kinderen geven er zelf ook weer een eigen draai aan. Ook materiaal met een expliciet doel, zoals een lotto waarbij de kinderen de plaatjes van klein naar groot moeten leggen, kunnen kinderen verwonderen omdat er bijv. nog 1 plaatje niet klopt, hoe moet dat nu? Waar gaat het mis? Je 'hoort' de hersenen kraken, tot het ze lukt en de pedagogisch medewerker reageert met 'Zie je, je kan het wel!' 'Je hebt het helemaal goed gelegd'.

4. Pedagogische en praktische afspraken

4.1 Vaste gezichten

Elke locatie kent een vast team van pedagogisch medewerkers. Ouders en kinderen kunnen rekenen op continuïteit, ook als er een pedagogisch medewerker ziek is. Er wordt dan gezorgd voor goede vervanging middels vaste gezichten. De Kinderkamer werkt zo min mogelijk met invalkrachten, liefst alleen met de vaste teams. Wij hebben een aantal vaste flex-medewerkers die bekend zijn met de werkwijze van De Kinderkamer. Collega's vervangen elkaar, een onbekende pedagogisch medewerker voor een kind komt dan ook zelden/niet voor.

In de jongste groepen met 0-2/ jarigen zijn drie vaste pedagogisch medewerkers die zorgen voor het vaste gezichten principe. Op de dagen dat de nuljarige op de groep komt, is altijd minimaal één van deze drie pedagogisch medewerkers werkzaam. Voor kinderen met flexibele dagen geldt het 'vaste gezichten-eis' niet. Naast de 'vaste gezichten' kunnen andere PM'ers worden ingezet. Doordat de mentor van het kind zoveel mogelijk contactmomenten met de mentorkinderen heeft, zorgen we ervoor dat de kinderen niet te veel gezichten 'ziet'.

Het vakantierooster is dusdanig dat altijd doorgaans meerdere vaste pedagogisch medewerkers in de groep aanwezig blijven. Vanzelfsprekend is de beroepskracht-kind-ratio op elkaar afgestemd.

De Kinderkamer kan gedurende een periode van maximaal 4 weken een andere beroepskracht inzetten als tijdelijk vast gezicht.

Aan de volgende voorwaarden moet hierbij worden voldaan:

- Er mogen maximaal 3 vaste gezichten aan een kind worden toegewezen.
- Er is geen ander vast gezicht beschikbaar dat ter vervanging kan worden ingezet;
- Het vaste gezicht is maximaal 4 weken afwezig door ziekte, vakantie of verlof;

Om de emotionele veiligheid en stabiliteit van de kinderen en de groep te waarborgen, geven we bij de inzet van een tijdelijk vast gezicht prioriteit aan een 'vertrouwd gezicht'. Dit kan een collega van de groep of van dezelfde locatie zijn.

Indien het niet mogelijk is om een vertrouwd gezicht van de eigen locatie in te zetten, zorgen we ervoor dat het tijdelijk vaste gezicht een Kinderkamer flex-medewerker of collega van een andere locatie is. Het is te allen tijde een bekende medewerker van De Kinderkamer. In onze ouderapp zijn de gewoontes en bijzonderheden van de kinderen beschikbaar voor het tijdelijk vaste gezicht.

Deze aanpak draagt bij aan de stabiliteit van de groep en bevordert de emotionele veiligheid van de kinderen.

4.2 Stamgroepen

De Kinderkamer heeft vijf locaties: één in Gorinchem, één in Herwijnen en twee locaties in Vuren.

Locatie		
Brede School Herwijnen	Achterweg 35, 4171 BA Herwijnen	Hele dagopvang Buitenschoolse opvang
Brede School Vuren	Esdoornlaan 4, 4214 DD Vuren	Peuteropvang Buitenschoolse opvang
JenaplanBSO Gorinchem	Traverse 18, 4207 GG Gorinchem	Buitenschoolse opvang
Kinderdagverblijf Vuren	Mildijk 109, 4214 DR	Hele dagopvang

	Vuren	
--	-------	--

Bij iedere locatie is per kind minimaal 3,5 vierkante meter bruto speel- en werkoppervlakte beschikbaar voor spelactiviteiten. Er is tenminste 3 vierkante meter bruto buitenspeelruimte per kind beschikbaar, deze ruimte grenst aan de opvang en is toegankelijk voor kinderen.

Brede School Herwijnen is een vestiging in een pand samen met twee verschillende basisscholen, CBS Herwijnen en OBS de Schatkist. Het is een locatie met veel buitenruimte aan alle zijden van het schoolgebouw. Aan de zuidkant is onze prachtig ingerichte uitvalsbasis gevestigd.

We hebben de beschikking over een spreekkamer, een eigen bso-ruimte voor onze jongste doelgroep, een multifunctioneel leerplein voor de oudere kinderen.

Bij de 0-4 jarige groepen zijn de kinderen altijd in hun eigen groep en gebeurt het spelen buiten de stamgroep alleen als onderdeel van het wennen. Met ouders wordt bij aanvang duidelijk gecommuniceerd hoe het halen en brengen plaatsvindt en wat de stamgroep van het kind is. Ze kunnen dit ook zien in het Ouderportaal.

Door de vaste stamgroepen maken we de omgeving vertrouwd voor de kinderen. Kinderen komen op vaste dagdelen in de week naar De Kinderkamer en daarmee komen ze tevens in aanraking met de aanwezigheid van vertrouwde groepsgenoten. Door de dag-structuur die we hanteren en door herhaling van activiteiten weten kinderen waar ze aan toe zijn en maakt dit tot een vertrouwd geheel.

De leeftijdsopbouw in de stamgroepen kan per dag verschillen. In onderstaande tabel laten we zien welke groepsindeling er op de locaties is:

Groepen	Aantal groepen	Leeftijd	Max. aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers
Baby/dreumesgroep Vuren	1	0-3 jaar	16	3
Peutergroep Vuren	1	2-4 jaar	16	2
Peuteropvang Vuren	1	2-4 jaar	16	2
Kinderdagverblijf Herwijnen	1	0-4 jaar	16	3
BSO Vuren	Basisgroep 1	4-13 jaar	22	2
Op woensdag mogelijk clusteren zo nodig	Basisgroep 2	4-13 jaar	22	2
BSO Gorinchem	Basisgroep 1	4-13 jaar	22	2
	Basisgroep 2	4-13 jaar	22	2
	Basisgroep 3	7-13 jaar	12	1
BSO Herwijnen	Basisgroep 1	4-13 jaar	22	2
Op woensdag mogelijk clusteren zo nodig.	Basisgroep 2	4-13 jaar	22	2
	Basisgroep 3	4-13 jaar	11	1

4.3 Wennen en verlaten van de stamgroep

Kinderen met een opvangcontract mogen komen wennen op de groep wanneer de ouders en De Kinderkamer dit nodig achten. Niet altijd is het wennen namelijk nodig en handig. We kiezen voor maatwerk en kijken het kind aan. Het aantal keer wennen is maximaal twee keer. Bij jongste kinderen is het belangrijk om ook een keer te slapen op de locatie, spelen en eten. Wenmomenten worden met de ouders afgesproken.

Wennen op de eigen locatie in een andere stamgroep hebben we voor met name jongere kinderen goed afgesproken, zodat het welbevinden van het kind goed in de gaten wordt gehouden. Het kan best spannend zijn voor een kleintje om ineens op een andere groep te gaan kijken, hoe goed je het kind ook voorbereid. Zo wennen we het liefst de eerste keer op een moment waarbij een PM'er het kind kan begeleiden naar de groep, even de hand kan vasthouden, even kan meelopen, even een spel mee kan opstarten. Een tweede keer wennen, werkt naar ons idee het beste, aan de hand van de ouder, zodat ook dat moment, vanuit de garderobe naar de groep gaan en afscheid nemen van de ouder, al geoefend is. Altijd is er even een momentje bij de vertrouwde PM'ers op de 'oude' groep om even te vertellen hoe het gegaan is. De PM'er geeft zo ruimte aan de mogelijke emoties van een kind. Zo mogelijk vindt het wennen plaats voorafgaand aan de overgang van de ene naar de andere groep.

Een kind dat op de groep komt wennen telt mee voor de BKR op de groep. We kunnen de maximale groepsgrootte niet overschrijden voor het wennen als een kind geheel nieuw is bij De Kinderkamer. Als een kind dat al geplaatst is op een locatie gaat wennen in een nieuwe stam/basisgroep dan wordt de maximale groepsgrootte losgelaten. We zien dit namelijk als activiteit, omdat het kind een aantal uur van de dag, even gaat wennen op een andere groep op dezelfde locatie. Het kind telt dan niet mee voor de BKR op de wengroep. Wel moet de eigen plaats op de groep onbezet blijven omdat het kind te allen tijde moet terug kunnen keren naar de eigen groep.

Als een kind nieuw op de groep komt, zorgen we voor een zorgvuldig opgebouwde wenperiode. Het kind zal geleidelijk de groepsleiding, de andere kinderen en de ruimte leren kennen. Samen met het kind het gebouw doorlopen om te zien wat er zich achter elke deur bevindt.

5. Personeel

5.1 Pedagogisch medewerkers

Het begeleiden van de kinderen is ons vak! We benutten de talenten van onze medewerkers hierbij en plaatsen de medewerkers op de groepen waar ze het meest tot hun recht komen.

Bij De Kinderkamer werken alleen gediplomeerde pedagogisch medewerkers op de groep. Al onze medewerkers zijn gekwalificeerd volgens de CAO Kinderopvang en hebben minimaal een relevante mbo-opleiding.

Alle medewerkers bij De Kinderkamer zijn in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en gekoppeld in het personenregister kinderopvang.

Alle vaste medewerkers in de groep 0/2-4 jaar zijn VVE-geschoold of in opleiding hiervoor bij een externe partij. De medewerkers zijn 3F geschoold of nemen binnenkort deel aan een cursus 3F.

5.2 Meewerkend leidinggevende

De Kinderkamer heeft op iedere locatie een meewerkend leidinggevende. Deze medewerker werkt 4 dagen, waarvan 3 dagen op de groep. De meewerkend leidinggevende ondersteunt de pedagogisch medewerkers dagelijks en draagt zorg voor een stukje administratie, dat buiten de groepsuren wordt vormgegeven. Hierdoor kunnen we onze aandacht op de groep zoveel mogelijk richten op het ondersteunen, stimuleren en begeleiden van de kinderen in hun ontwikkeling.

5.3 Vrijgesteld leidinggevende

De vrijgesteld leidinggevende is verantwoordelijk voor het bewaken van een goed pedagogisch klimaat op de locaties. Het faciliteren en organiseren van de voorwaarden die nodig zijn om dit optimaal vorm te geven. De leidinggevende is regelmatig op locaties en op de groepen aanwezig om medewerkers te begeleiden, te ondersteunen en aan te sturen. De Kinderkamer heeft twee vrijgesteld leidinggevende, één voor de kdv-groepen en één voor de bso-groepen.

5.4 Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach

De pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coaches zijn samen verantwoordelijk voor het optimaliseren van de pedagogische kwaliteit op de locatie. De coach biedt o.a. coaching op de werkvloer, video interactie begeleiding en voert coachgesprekken. De pedagogisch beleidsmedewerker houdt zich bezig met de ontwikkeling en implementatie van pedagogisch beleid en met de deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers.

De kinderkamer heeft op dit moment twee pedagogisch coaches. Eén coach voor de dagopvang medewerkers en één coach voor de buitenschoolse opvang medewerkers. De Kinderkamer heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan waardoor de coaches ruimschoots kunnen investeren in individuele-, groep coaching en coaching on the job.

5.5 Intern begeleider

Reflectie is een belangrijk middel om de juiste zorg aan de groep en aan elk kind individueel te realiseren. Hiervoor heeft De Kinderkamer een eigen IB'er.

Onze intern begeleidster brengt structuur aan in de IB, (mede-)observeert, communiceert en leidt de gesprekken. Ze coacht bij kind- en groepsbesprekingen en leert pedagogisch medewerkers om planmatig te handelen. Pedagogisch medewerkers zorgen dat ze ieder kind in beeld hebben en volgen het in zijn/haar ontwikkeling. Deze ontwikkeling wordt geregistreerd. Zo kunnen zij de kinderen stimuleren een/de volgende stap te zetten. Ook is zij als ondersteuner het contact met externen en stelt zij de handelingsplannen op. We zoeken naar passende instanties die het gezin/ het kind/ de ouders kunnen ondersteunen.

5.6 Deskundigheidsbevordering

De Kinderkamer biedt de medewerkers continu scholingen aan d.m.v. Kinderwijs TV, een online leeromgeving waar alle medewerkers toegang toe hebben. Binnen deze leeromgeving komen diverse modules aan bod o.a.: werken met de meldcode, interactievaardigheden, vroeg signalering en kind ontwikkeling. Er wordt jaarlijks een scholingsplan gemaakt. Het lezen van vakliteratuur, het bijhouden van interessante websites, bezoeken van congressen zijn eveneens mogelijkheden op de vereiste kennis en vaardigheden op peil te houden.

De pedagogisch medewerkers volgen jaarlijks de cursus 'EHBO bij kinderen', deze wordt voor een aantal medewerkers gecombineerd met een cursus bedrijfshulpverlening (BHV) aangeboden.

5.7 Stagiaires

Een **BOL-stagiaire** (beroepskracht in opleiding) kan een groep ondersteunen. BOL-stagiaires doen dit boventallig en worden niet ingezet in de formatie van de groep. Zij werken volgens een eigen studieplan en doen ondersteunende taken op de groep. Ze spelen een spel mee met de kinderen, ze schillen alvast het fruit, dragen mede zorg voor het materiaal, helpen een kind bij het handen wassen na een knutselwerkje etc. Boventallig inzetten heeft als voordeel dat er ook een extra paar ogen op de groep aanwezig zijn. Per groep wordt één medewerker aangewezen die extra taakuren krijgt om de stagiaire te begeleiden bij opdrachten, inwerken en als coach.

BOL-stagiaires in het 2e en 3e leerjaar mogen in geval van calamiteiten, zoals ziekte van collega's en tijdens schoolvakanties, ingezet worden op de groep.

BBL-stagiaires worden ingezet volgens CAO Kinderopvang. Dat betekent dat zij voor een bepaald percentage, afgestemd aan de hand van de opleiding die gevolgd wordt, ingezet worden op de groep, ook verantwoording krijgen voor bepaalde taken zodat zij na hun opleiding aanvang bekwaam aan het werk kunnen gaan.

De inzetbaarheid van een BBL-student is afhankelijk van de duur van de opleiding en de fase waarin de student zich bevindt. De student wordt gezien als PMIO'er (Pedagogisch medewerker in opleiding) en start, binnen vier weken, met het opstellen van een Persoonlijk Ontwikkelplan welke steeds geëvalueerd wordt waarbij de doelen (o.a. de taken die hij of zij formatief mag uitvoeren) worden bijgesteld. We spreken van een inwerkfase (basis), een vervolgfase (plus) en gevorderde fase (tot afstuderen). In de eigen POP wordt steeds de formatieve inzet waar mogelijk verhoogd van 0% naar 1 tot 2 dagen formatief inzetbaar, naar 100%. Het kan per persoon verschillen welke momenten van de dag de PMIO'er ingezet wordt. Bijvoorbeeld in de voorschoolse opvang, met een klein groepje kinderen, tijdens pauzes van PM'ers, met slapende kinderen op een peutergroep of tussen 2 andere gediplomeerde PM'ers als derde beroepskracht. Alles wordt schriftelijk vastgelegd en gebeurt op basis van behaalde gedragingen in de praktijk.

Afhankelijk van de fase waarin de individuele BBL-student zich bevindt, heeft de BBL'er verantwoordelijkheden en taken. Contact maken met kinderen, een observatie uitvoeren, huishoudelijke taken verrichten, kinderen verschonen en voorstellen aan ouders, zijn voorbeelden van taken in de eerste periode. Een overdracht aan ouders, een activiteit begeleiden en een dagindeling creëren zijn voorbeelden van de vervolgfase. Elke stap is individueel bepaald, mede door eerdere werkervaringen.

Een **PMIO'er** is een medewerker die niet de BOL- of BBL-opleiding volgt, maar via een andere route (EVC) gediplomeerd wordt als pedagogisch medewerker.

- De kandidaat-werknemer beschikt over een diploma op minimaal MBO3-niveau of over een HAVO- of VWO-diploma;
- óf
- De kandidaat-werknemer beschikt over relevante werkervaring en een buitenlands diploma waarvan nog niet bekend is of de kwaliteit gelijk is aan de kwalificatie-eis voor de functie van pedagogisch medewerker.
- Én
- De uitkomst van de ontwikkelscan c.q. het opgestelde ontwikkelplan wijst uit dat instroom als pedagogisch medewerker in ontwikkeling verantwoord is.

Binnen twee maanden na aanvang van de arbeidsovereenkomst stelt de werkgever in overleg met de PMIO'er een persoonlijk ontwikkelplan (POP) op. De basis voor dit ontwikkelplan zijn de resultaten uit de ontwikkelscan of de beoordeling van de

praktijkopleider en leidinggevende. In het ontwikkelplan wordt vastgelegd hoe de werknemer gaat werken aan zijn ontwikkeling gericht op het voldoen aan de kwalificatie-eis voor de functie van de pedagogisch medewerker.

De formatieve inzetbaarheid kan gewijzigd worden, bijvoorbeeld omdat de PMIO-er heeft aangetoond meerdere werkzaamheden uit te kunnen voeren dan eerst is vastgesteld, dan kan het POP tijdens het functioneringsgesprek worden aangepast.

5.8 Vrijwilligers, groepshulpen

We werken zelden met vrijwilligers maar een enkele keer komt het wel eens voor dat bijvoorbeeld een inburgeringstraject-begeleider vraagt of een nieuwkomer een week ervaring mag komen opdoen in het beroepsveld. We vinden het onze taak om waar het mogelijk is ook gehoor te geven aan deze maatschappelijke taak. Vrijwilligers voeren alleen ondersteunende taken uit, zoals het meespelen met de kinderen, het schillen van het fruit, het meehelpen bij een geleide activiteit e.d.

De beroepskrachten hebben de mogelijkheid ondersteuning te krijgen bij hun werkzaamheden door andere volwassenen. Zo kan er, ter ondersteuning van de PM'ers, een groepshulp aanwezig zijn, aan het einde van de dag of een stagiaire. Het is altijd vooraf duidelijk op welke momenten zij van deze personen ondersteuning kunnen krijgen.

Onze pedagogisch medewerkers, stagiaires, vrijwilligers en alle medewerkers die structureel aanwezig zijn inclusief kantoormedewerkers, zijn in het bezit van een geldige verklaring omtrent gedrag en staan ingeschreven in het Personenregister kinderopvang.

5.9 Beroepskracht-kind-ratio

De CAO Kinderopvang schrijft de onderstaande norm voor wat betreft de Beroepskracht-kind ratio. Vanzelfsprekend houden wij ons hieraan. Tenminste 1 groepsleidster wordt ingezet voor de verzorging en begeleiding van gelijktijdig:

- 3 kinderen in de leeftijd van 0 tot 1 jaar
- 5 kinderen in de leeftijd van 1 tot 2 jaar
- 8 kinderen in de leeftijd van 2 tot 3 jaar
- 8 kinderen in de leeftijd van 3 tot 4 jaar
- 10 kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 jaar
- 12 kinderen in de leeftijd van 8 tot 13 jaar

De Kinderkamer maakt gebruik van de 'rekentool' op www.1ratio.nl. Zo kunnen er nooit te veel kindjes tegelijk op de groep zijn.

5.10 Drie uren regeling

Wij houden ons aan de wettelijke kwaliteitseisen voor het aantal pedagogisch medewerkers op de groep in verhouding tot het aantal kinderen. Dit is de beroepskracht-kind-ratio, afgekort BKR. De wet biedt namelijk onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid om minder pedagogisch medewerkers in te zetten dan volgens de BKR is

bepaald. Dit betekent dat er tijdelijk minder PM'ers mogen worden ingezet waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde PM'ers aanwezig dient te zijn. In het document BKR en afwijkingsregeling staat aangegeven hoe de drie urenregeling op de verschillende locaties wordt vormgegeven.

5.11 Vier-ogen-principe

Kinderen hebben een veilige omgeving nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. Als onderdeel van een veilige omgeving hoort het vierogen- principe. Een pedagogisch medewerker mag niet alleen met de kinderen op de groep zijn, tenzij zij te zien of te horen is door een andere volwassene.

We hebben Bij De Kinderkamer de volgende maatregelen genomen om het toezicht op de groep te vergroten;

- Er zijn camera's aanwezig in de leefruimte waarbij het vier-ogen-principe van toepassing is. De houder kan elk gewenst moment van de dag meekijken.
- Pedagogisch medewerkers lopen gedurende de dag regelmatig bij elkaars groep binnen zonder te kloppen. Hun taken zijn zo met elkaar verweven dat ze elkaar even spreken om iets te overleggen of af te stemmen. Daardoor is er zicht op elkaars (pedagogisch) handelen;
- Bovenallige inzet, als extra paar ogen, van pedagogisch medewerkers in opleiding, medewerker van kantoor of huishoudelijke hulp van De Kinderkamer;
- Uitstapjes worden altijd gedaan met minimaal twee personen, bestaande uit minimaal één pedagogisch medewerker.
- Er zijn ramen geplaatst in alle deuren van ruimtes waar de kinderen verblijven. Ook voor pedagogisch medewerkers geldt dat zij zich in een veilige omgeving uitgedaagd voelen om te groeien.

Veilig betekent hier bijvoorbeeld dat er een open cultuur heerst waarin medewerkers elkaar aanspreken. Dat pedagogisch medewerkers weten dat hun collega meekijkt en/of luistert, juist om het voor de medewerkers veiliger te maken om hun werk te kunnen doen.

5.12 Achterwacht

Wanneer één van de volgende situaties zich voordoet, is achterwacht noodzakelijk:

- Er is één pedagogisch medewerker op de locatie. Er wordt voldaan aan de BKR. Een medewerker is op afroep beschikbaar en binnen 15 minuten op de locatie aanwezig.
- Er is één pedagogisch medewerker op de locatie. Er wordt niet aan de BKR voldaan. (drie-urenregeling). Een tweede volwassene is op de locatie aanwezig.

Binnen De Kinderkamer hebben wij dit op de volgende wijze geregeld:

KDV De Kinderkamer in Vuren is onze hoofdlocatie. Op die locatie starten en sluiten altijd twee medewerkers en binnen opvangtijden altijd bereikbaar.

In geval van nood is dus altijd een achterwacht van deze locatie op te roepen voor alle andere locaties.

Deze achterwacht kan binnen 15 minuten op de locatie aanwezig zijn. Deze locatie is bereikbaar via 0183-661348.

Wanneer onverhoopt op deze locatie niemand opneemt wordt deze doorgeschakeld aan achtereenvolgens Herwijnen, Vuren, Gorinchem. Wanneer een andere locatie dan KDV De Kinderkamer in Vuren, eerder dan 18.30 uur sluit omdat er geen kinderen meer aanwezig zijn, belt de laatste PM'er bij het naar huis gaan naar de hoofdlocatie om af te melden. Op deze manier weten de PM'ers op de hoofdlocatie dat zij geen achterwachtfunctie meer hebben voor die locatie.

In extreme gevallen zijn er nog noodscenario's te bedenken. Dan is ook het telefoonnummer van de directie en vrijgestelde leidinggevende beschikbaar en bekend bij alle medewerkers. Uiteraard gaan wij er van uit, zeker vanwege al onze inspanningen m.b.t. veiligheid en gezondheid, dat we zelden tot nooit van deze achterwacht gebruik moeten maken.

6. Kinderen in beeld

6.1 Mentorschap

De mentor is degene die periodiek de ouders op de hoogte houdt van de ontwikkeling van hun kind. Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. Ouders horen tijdens het intakegesprek welke mentor hun kind bij aanvang heeft. Dit staat tevens in het Ouderportaal benoemd. Kinderen krijgen regelmatig, in spelvorm, te maken met hun mentor. Even een puzzel oplossen, even een groepje maken bij je eigen mentor, even een gezellig onderonsje met je mentor.

De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en/of het welbevinden van het kind te bespreken.

Bij jonge kinderen (0-4jaar) is het belangrijk dat de ouders weet hebben van wie de mentor van hun kind is, tevens leggen de PM'ers aan de jonge kinderen het ook spelenderwijs uit, net wat bij de leeftijd past. Waar mogelijk bezorgt de mentor het kind op de eerste opvangdag een warm welkom en maakt de mentor het kind vertrouwd met de nieuwe omgeving. Bij de BSO is het extra belangrijk dat ook de bso'er zelf weet dat hij/zij terecht kan bij kleine of grote vragen bij de mentor. Uiteraard blijven ook de overige PM'ers beschikbaar.

De mentor draagt zorg voor een goede een-op-een-relatie met zijn/haar mentorkinderen. De mentor accepteert het kind onvoorwaardelijk zoals het is (veiligheid) en bouwt een relatie op (vertrouwen). Ze trekken veel met elkaar op, de mentor zoekt hier momenten voor. Zet bijv. zijn/haar mentorkinderen bij haar in de buurt bij tafelmomenten of zoekt het kind buiten extra op bij het vrije spel. Dit levert waardevolle contactmomenten op waarbij je je niet schuldig hoeft te voelen over de andere kinderen want ook daar hoort weer een eigen mentor bij. Zo ontstaat een stevige band, waarin veel ruimte is om

ervaringen te delen met ouders. Soms even een extra telefonisch contactmoment met de ouders als in de hectiek van het ophaalmoment niet alles rustig besproken kon worden.

6.2 Kind-volg-systeem

In ons Groepsportaal verschijnt bij het Kindvolgsysteem steeds welk kind aan de beurt is om te observeren. We observeren aan de hand van de Leerlijnen, digitaal. De groei is te zien wanneer er voor de tweede keer wordt geobserveerd. Er worden steeds relevante observatiepunten voor de huidige leeftijd getoond. De mentor vult in of het kind het gevraagde laat zien, of dat het in ontwikkeling is of dat er zorgbehoeften zijn omdat het kind het gevraagde nog niet laat zien. Waar nodig, en zeker bij kinderen met een VVE-indicatie, zijn de uitkomsten van het geobserveerde, uitgangspunt voor de activiteiten die in de komende periode worden aangeboden, zodat bij een volgende observatie, het gevraagde (eventueel) wel wordt getoond. Middels het activiteitenaanbod, al dan niet themagewijs, wordt de ontwikkeling gestimuleerd. Allereerst groepsgewijs, maar ook in kleine groepjes (wanneer er bijv. een aantal kinderen zich bij eenzelfde ontwikkelingsstap bevinden) en ook individueel. Bijv. een telactiviteit, leren lopen, samenspel stimuleren, vingerverven enzovoort. We bieden activiteiten expliciet aan maar er worden ook triggers neer gezet waardoor kinderen worden uitgedaagd om met het materiaal aan de gang te gaan.

Op verzoek van ouders maar ook uit eigen initiatief bespreekt de mentor met de ouders hoe het gaat met hun kind. Of het zich prettig en veilig voelt in de groep en hoe het kind zich gedraagt en ontwikkelt aan de hand van de observatie/registratielijsten. In ieder geval 1x per jaar maar liefst 2 keer per jaar doet de mentor een volledige observatie en gebruikt hiervoor de observatie instrumenten.

In de dagopvang wordt periodiek de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouders besproken. In de BSO doen we dat ook. We versturen de gemaakte observatie digitaal aan de ouder via het Ouderportaal en bespreken de uitkomsten wanneer ouders dat wensen. Van onze kant spreken wij graag met de ouders in ieder geval 1 x per jaar uitgebreid in een gesprek. Ouders worden hiervoor uitgenodigd wanneer we de rapportage van de observatie in het Ouderportaal neerzetten. We waarderen het zeer wanneer de ouders hier ook de tijd voor nemen, ook als er geen zorgen zijn.

De mentor kan 5 x per jaar tijdens groepsoverleg (onderdeel van teamoverleg) met de collega's zijn/haar mentorkinderen inbrengen. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals, met toestemming van de ouders, waar dit nodig is. (samen met de IB'er van De Kinderkamer).

6.3 VVE

Binnen De Kinderkamer bieden wij een vve-aanbod verzorgd voor kinderen van 2,5-4 jaar. Dit vraagt om een specifieke aanpak binnen de reguliere werkwijze. Om dit voor medewerkers, ouders en andere belangstellenden inzichtelijk te maken, is hiervoor een VE-beleid geschreven. Dit beleid is terug te vinden op onze website.

6.4 Samenwerking met school en doorgaande leerlijn

We kunnen bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen signaleren en willen/doen dit dan ook. Vroegtijdig signaleren vinden we heel belangrijk om te voorkomen dat een kind al met een achterstand op een bepaald gebied op school komt. Met name op taalgebied is dit uiterst belangrijk voor het verloop van het leren

lezen op de basisschool. Het stimuleren van bijvoorbeeld boekoriëntatie, verhaalbegrip en ontluikende geletterdheid helpt hierbij. Dit doen we aan de hand van de Doorgaande leerlijnen. Dit is een doorlopende ontwikkelingslijn met de basisscholen en de buitenschoolse opvang.

Ouders geven bij het intakegesprek toestemming om de kennis die vergaard is over de ontwikkeling van het kind, over te dragen aan de basisschool, bij het bereiken van de vierjarige leeftijd en aan de buitenschoolse opvang wanneer dat van toepassing is. Ze geven hiervoor toestemming in het Ouderportaal.

Met de scholen wordt er gewerkt aan een doorgaande lijn zodat onze zorg, doorgaat op de basisschool. We registreren bij 3.10 jaar a.d.h.v. de overdrachtsformulieren die door de scholen zijn aangereikt en/of met de scholen zijn besproken, zodat we zeker weten, dat wat we overdragen ook van waarde is voor de leerkracht. Er vindt overdracht van kennis plaats over de ontwikkeling van de kinderen en over bijzonderheden in de ontwikkeling. Verder vindt er jaarlijks overleg plaats tussen koppels per kern (koppel peutergroep/kleutergroep) waarin we de overgang bespreken van kinderen die gaan komen, kinderen die al in groep 1 zitten alle zorg hieromtrent en alle afstemming die gewenst is. De laatste observatieformulieren worden middels konnect digitaal doorgestuurd aan de school. De school heeft zo een prachtig inzicht in de beginsituatie van hun leerling en borduurt weer voort op de al bestaande ontwikkellijn.

Ook bij de overgang van kinderdagverblijf/peuteropvang naar de bso, brengen we elkaar op de hoogte middels ingevulde overdrachtsformulieren over het wel en wee van het kind in de groep. Zo zorgen we, net als bij de overdracht naar de basisschool, middels vastgestelde formulieren richting de basisschool, voor een doorgaande lijn.

Om te zorgen dat de ontwikkellijn doorgetrokken wordt als het kind naar de basisschool gaat, gebruiken we een overdrachtsformulier en sturen we onze observaties digitaal naar de basisschool.

Warme overdracht vindt plaats bij zorgkinderen, in ieder geval bij kinderen met een VVE-indicatie. De overgang wordt op deze manier zo klein mogelijk gemaakt, de BSO/de groepsleerkracht leert het kind alvast kennen 'op papier' en kan zich op de komst voorbereiden. Bij peuters met een VVE-indicatie is afgesproken dat groepsleerkrachten ongeveer een maand voor de overgang ook een paar momenten langskomen om het kind op de groep te observeren. Dit komt voort uit het VVE-Convenant.

7. Algemeen

7.1 Eten en drinken

Gevarieerde en gezonde voeding staan bij ons hoog in het vaandel. Bij hele dagopvang krijgt uw kind vers fruit, een broodmaaltijd, een zuivel-/ sojaproduct en een tussendoortje aangeboden. Op de andere drinkmomenten worden water (eventueel met fruit) of thee aangeboden.

Het gebruiken van de maaltijden en tussendoortjes is een gezamenlijke activiteit. Het gaat hierbij niet alleen om het eten en drinken, maar ook om het contact met elkaar. Belangrijk is ook het gezellig samenzijn en een rustmoment op de dag creëren. Er is aandacht voor elkaar, er wordt gepraat en gezongen. Bij dit samen eten besteden we aandacht aan eenvoudige tafelmanieren zoals eten met een vorkje, broodsmeren en drinken uit een beker. Hierbij is het voorbeeld van de pedagogische medewerksters belangrijk. Het eten wordt niet aan de kinderen opgedrongen. De kinderen benaderen we positief, eten dient iets leuks te blijven.

We geven de kinderen geen snoep, hooguit bij speciale gelegenheden, zoals Pasen, Sinterklaas en Kerst. Als ouders willen dat hun jarige kind trakteert dan vragen wij hen om een gezonde traktatie mee te geven.

Baby's krijgen volgens hun eigen voedingsschema de fles en zodra ze daar aan toe zijn een vers fruit- of groentehapje. Krijgt een kind borstvoeding, dan wordt de afgekolfde melk met flesje, voorzien van naam en datum, in de koelkast gezet.

7.2 Verschon en zindelijk worden

Bij De Kinderkamer worden de kinderen op vaste tijdstippen verschoond en natuurlijk ook tussendoor als dat nodig is. Stappen in de ontwikkeling zoals zindelijkheidsstraining stimuleren wij als het kind eraan toe is. Dat gaat altijd in overleg met de ouders. Als ouders hiermee thuis start zullen wij volgen. Zindelijk worden gebeurt op het kinderdagverblijf meestal vanzelf. Kinderen raken al snel vertrouwd met naar de wc of op het potje gaan. Jongere kinderen zien oudere kindjes naar de wc gaan. Spelenderwijs toont het kind er meer belangstelling voor en wanneer de serieuze vorm krijgt, stemmen we met ouders af hoe we het kind hierin zullen begeleiden en stimuleren. De Kinderkamer heeft een zindelijkheidskoffer (uitleenexemplaar) die met het kind mee naar huis mag ter ondersteuning van het zindelijk worden.

7.3 Slapen

Voor elk kind is een rustige en veilige slaapplek aanwezig in een aparte ruimte. Elk kind slaapt in een bedje, met persoonlijk lakentje en eventueel een slaapzakje. Dit beddengoed wordt iedere dag afgehaald en in het laatje van het kind bewaard.

Voor de baby's beschikken we onder andere over een ledikantje. Voor de baby's en dreumesen hebben we dubbele hoogslapers met veiligheidssluiting zoals dit verplicht is in de branche. In de peutergroep slapen ze in een dubbelslaper of oefenen ze al in een bedje zonder spijltjes bij het uitstappen.

Rust is erg belangrijk voor kinderen. We beschikken over meerdere ru ruimten in de groep van de jongsten en de oudsten. We maken gebruik van een zeer goed uitgedacht beddenrooster. Op deze manier waarborgen we voldoende slaap voor alle kinderen. Uiteraard 'onder toezicht' van de medewerker ondersteund met een babyfoon. De baby's slapen als ze er aan toe zijn of we volgen het slaapritme van thuis. We letten op de behoefte van het kind en overleggen met de ouders. De grotere kinderen gaan op een vaste tijd tussen de middag naar bed. De oudste peuters die niet meer slapen, bieden we tussen de middag een passende, uitdagende activiteit aan. De slaapkamers worden dagelijks goed geventileerd. Wij bakeren een kindje alleen in als hiervoor schriftelijk toestemming is gegeven via het ouderportaal. Dit geldt ook voor buikslapen.

7.4 Uitstapjes

Het kan voorkomen dat kinderen onder begeleiding van de pedagogisch medewerker de locatie verlaten voor een uitstapje. Om de veiligheid van de kinderen te garanderen hanteren we een aantal afspraken. Deze afspraken hebben we vastgelegd in het protocol uitstapjes. Dit protocol is voor ouders op te vragen bij de pedagogisch medewerkers.

Kinderen nemen deel aan uitstapjes mits de ouder de toestemming intrekt in het ouderportaal.

7.5 Afname extra dagen of inzetten van afwezigheidstegoed

Ouders sluiten een contract af met De Kinderkamer, hierin staat hoeveel uren en welke dagen zij opvang afnemen. Het is mogelijk om extra dagdelen af te nemen of van dag te ruilen. Deze dag is aan te vragen via het ouderportaal. Het goedkeuren van de aanvragen is ter beoordeling van de meewerkend leidinggevende. Die zal rekening

houden met de beroepskracht-kind ratio en de personele inzet. Het inzetten van een ruildag is een extra service van De Kinderkamer.

In het document "regels rondom afwezigheid" staat precies omschreven hoe wij vormgegeven aan het inzetten van afwezigheidstegoed.

7.6 Veiligheid en hygiëne

Jonge kinderen hebben sterke behoefte aan geborgenheid en veiligheid. Vanuit die veiligheid verkennen ze de wereld. Voldoende speel- en leerervaringen zijn hiervoor noodzakelijk in een veilige omgeving die wij voor hen creëren. Vanwege de wijziging van de wetgeving, door de komst van de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang, willen wij beleid creëren waar alle medewerkers zich verantwoordelijk voor voelen. Binnen het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid gaat dit om:

- Het bewustzijn van mogelijke risico's bij medewerker en kinderen
- Het voeren van een actueel beleid op grote risico's als continue proces
- Het gesprek aangaan over risico's met elkaar als team
- Het voeren van beleid op het gebied van kleine risico's waarbij kinderen wordt geleerd hiermee om te gaan
- Het samenvoegen van verschillend beleid in één document zoals de achterwachting, grensoverschrijdend gedrag en hoe we in onze organisatie eerste hulp aan kinderen waarborgen.

Dit alles om veilige en gezonde kinderopvang te kunnen blijven bieden in een omgeving waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het beleidsplan 'Veiligheid en Gezondheid' is separaat vastgelegd.

7.7 Ziekte en ongevallen

In ons Ziektebeleid is vastgelegd hoe we omgaan met ziekte van kinderen op de locaties. Ouders worden hiervan tijdens het intakegesprek op de hoogte gebracht. Tevens staat dit document voor ouder op het ouderportaal.

Alle kinderen zijn bij voorkeur ingeënt conform het Rijksvaccinatieprogramma. Kinderen die om wat voor reden dan ook niet zijn of worden ingeënt, mogen wel worden toegelaten. Het risico dat deze kinderen een ernstige besmettelijke ziekte oplopen is bijzonder klein, aangezien vrijwel alle andere kinderen beschermd zijn door vaccinaties tegen deze ziekten.

Als er sprake is van een ernstige besmettelijke ziekte wordt er gehandeld conform het beleid van de GGD.

Als er gegronde medische redenen zijn en een kind medicijnen toegediend dient te krijgen tijdens zijn/haar verblijf bij De Kinderkamer, kan dit wel. Ouders dienen vooraf hiervoor een geneesmiddelen-overeenkomst in te vullen.

Als er een ongeval plaatsvindt met een kind waarbij eerste hulp nodig is, wordt er direct eerste hulp verleend door de pedagogisch medewerker. Vervolgens wordt er contact opgenomen met de huisarts van het kind of de dichtstbijzijnde huisarts van de locatie. Als spoedeisende hulp nodig is, wordt gebeld met het alarmnummer en wordt contact opgenomen met ouders.

Bij een ongeval, waarbij professionele hulp wordt ingeschakeld, wordt altijd een ongevallenformulier ingevuld. Hierdoor hebben wij de ongevallen per locatie en per groep

in beeld. De ongevallen worden geëvalueerd en hierop worden indien nodig maatregelen genomen.

7.8 Inspectie GGD

De Kinderkamer wordt jaarlijks gecontroleerd door de GGD. Die toetst onder andere veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting en groeps grootte. Onze jaarlijkse inspectierapporten zijn te vinden op onze website www.kindekamer-vuren.nl of via www.landelijkregisterkinderopvang.nl.

U zult merken en lezen dat De Kinderkamer graag uitmuntend scoort en hier zichtbaar hard aan werkt!

8. Ouders

8.1 Samenwerking met ouders en ouderbetrokkenheid

Het dierbaarste bezit, je kind, toevertrouwen aan een team van PM'ers. Dat is niet makkelijk. We streven ernaar dat alle ouders dagelijks merken dat hun kostbare bezit bij ons in goede handen is. Elk kind mag er zijn en De Kinderkamer is verantwoordelijk voor een juist opvangaanbod aan ieder kind. Daarvoor hebben we een goede band nodig, eerlijke communicatie en afstemming. Ouders mogen hun zorgen over de ontwikkeling van hun kind bij ons neerleggen en samen begeleiden we het kind in de groei. Vanuit De Kinderkamer wordt de ontwikkeling van kinderen gevolgd en gestimuleerd.

Het team van De Kinderkamer streeft ernaar om de partner van ouders te zijn in opvoeding en verzorging van de kinderen. We zien de kinderen gedurende een groot gedeelte van de dag of een deel van de week en leren het kind en het gezin goed kennen.

Door onze specialistische achtergrond vanuit onze opleiding (minimaal PW 3) maar ook door nascholing m.b.t. babypedagogiek, pedagogisch specialisme, Triple P gesprekstechnieken en VVE-trainingen, zijn we er ons van bewust dat we werkelijk iets kunnen betekenen voor ouders en kinderen.

8.2 Oudercommissie

Bij De Kinderkamer vindt het belangrijk dat ouders tevreden zijn. We willen de ouders graag actief betrekken bij het beleid.

De oudercommissie adviseert De Kinderkamer gevraagd en ongevraagd over de adviesonderwerpen die in de Wet kinderopvang zijn vastgelegd. We vergaderen (minimaal) 4 keer per jaar waarbij verschillende onderwerpen aan bod komen. De voorzitter stelt de agenda op, deze wordt aangevuld met punten vanuit de organisatie.

De oudercommissie onderhoudt contact met de houder, de ouders en eventueel de GGD.

De oudercommissies staat ook altijd stil bij de Dag van de pedagogisch medewerker. Dit kan bijvoorbeeld door een blijk van waardering te regelen voor de teams in de vorm van een klein (creatief) cadeautje.

In het ouderportaal staan de contactgegevens van de oudercommissie vermeld.

8.3 Signalering

De IB'er is de centrale persoon voor als het gaat om uitgebreidere opvoedingsondersteuning en het doorverwijzen naar passende instanties die ouders en kinderen verder kunnen ondersteunen. De IB'er hanteert hierbij de Sociale Kaart, contacten met het Sociaal Team en het consultatiebureau maar ook eigen contacten met instanties waarnaar doorverwezen kan worden. We onderhouden nauwe contacten met logopedisten, kinderfysiotherapeuten, instanties voor ambulante hulpverlening en de JGZ. De pedagogisch medewerkers kunnen (lichte) opvoedingsondersteuning geven aan ouders en een groepshulp of stagiaire wordt op de groep ingezet om de collega's te ondersteunen zodat er meer tijd vrij komt voor extra hulp op de groep.

Wanneer we zelf geen expertise meer in huis hebben en het probleem blijft bestaan, verwijzen we ouders door naar het Sociaal Team West Betuwe. Samen kunnen we een melding maken van het probleem en een hulpvraag formuleren. Het Sociaal Team brengt e.e.a. in kaart en kan doorverwijzen naar gecontracteerde passende instanties binnen de gemeente West Betuwe (of daarbuiten). Deze instanties kunnen verdere ondersteuning bieden en staan ook genoemd in de Sociale Kaart van de gemeente West Betuwe.

8.4 Kinderen met een beperking

De Kinderkamer staat open voor het plaatsen van kinderen met een beperking indien het in ons vermogen ligt deze kinderen de juiste kinderopvang te bieden. Er zal met de ouders moeten worden onderzocht of wij het kind de zorg kunnen bieden die het nodig heeft. Daarnaast is het een voorwaarde dat de zorg niet ten koste van de andere kinderen gaat.

8.5 Klachtenreglement

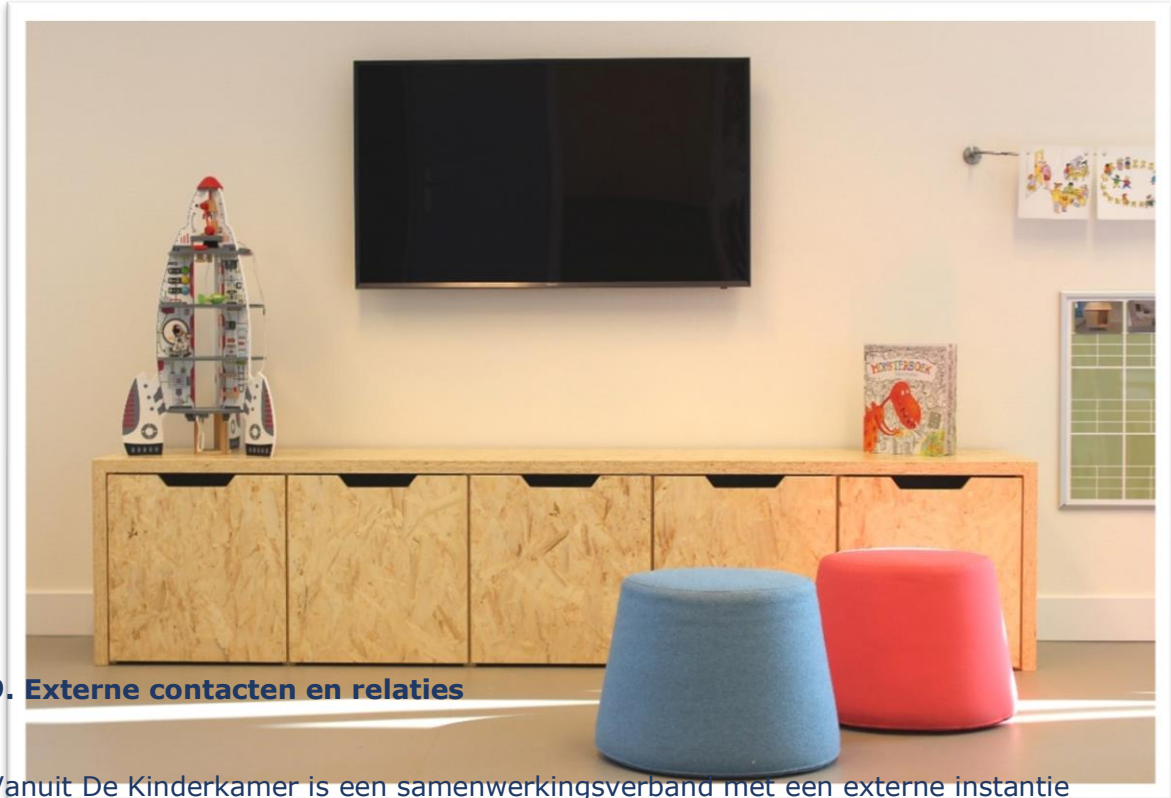
De leiding en medewerkers van De Kinderkamer doen hun uiterste best om naar ieders tevredenheid te handelen. Mocht er onverhoopt iets niet naar uw wens verlopen, dan horen wij dit graag. We vinden het belangrijk om onduidelijkheden of misverstanden samen op te lossen. U geeft ons hiermee de mogelijkheid om onze dienstverlening hoog te houden of zelfs te verbeteren en daar zijn we altijd op uit!

Voor klachten zijn we aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang. Dit geldt voor iedere individuele ouder maar ook voor onze oudercommissie.

Voor informatie, advies of bemiddeling kunt u terecht bij het Klachtenloket Kinderopvang. Meer informatie hierover vindt u op onze website.

8.6 Privacy

U kunt rekenen op een strikte geheimhouding van o.a. persoonsgegevens, de gezondheidssituatie van uw kind en uw gezinssituatie. De Kinderkamer hanteert hiervoor een privacyreglement.

9. Externe contacten en relaties

Vanuit De Kinderkamer is een samenwerkingsverband met een externe instantie mogelijk.

Indien een instantie De Kinderkamer om informatie verzoekt over een specifiek kind en/of ouder(s), worden de betreffende ouder(s) hier altijd vooraf over geïnformeerd en wordt hun toestemming gevraagd.

De externe contacten vanuit De Kinderkamer kunnen de volgende instanties betreffen:

- Het consultatiebureau; met name voor vragen op het gebied van voeding en lichamelijke ontwikkeling.
- Logopedie: Alle kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar gaan mee in de logopedische screening van Spreekvaart. Ouders geven vooraf toestemming voor deze screening.
- Kinderfysiotherapeut: 1 x per week krijgen de peuters in Vuren en Herwijnen een gymles aangeboden door Physical Performance in Vuren.
- Gemeente: Voor onze kinderen met een VE-indicatie hebben wij nauw contact met de gemeente Gorinchem en West Betuwe.
- De GGD: bij deze instantie moeten bepaalde ziektes die heersen in het kinderdagverblijf, gemeld worden. Wij kunnen bij de GGD terecht met vragen over een bepaalde ziekte en hoe wij daar het beste mee om kunnen gaan. De GGD als toezichthouder inspecteert jaarlijks het kinderdagverblijf.
- Basisscholen; voor overdracht als een kind 4 jaar wordt, contacten tijdens het ophalen van BSO kinderen, praktisch informatie- uitwisseling (schooltijden, margedagen, enz.).
- Opleidingen: diverse scholen die pedagogisch medewerkers opleiden/ begeleiden.
- Andere instanties afhankelijk van een specifieke 'hulpvraag'.
- De bibliotheek; voorleesactiviteiten, lenen van boeken.

10. Werkwijze

Om een beeld te geven van hoe het er op de groepen aan toegaat bij De Kinderkamer beschrijven we voor elke leeftijdsgroep een kort werkplan.

Werkplan voor de baby's en dreumesen (zes weken tot ongeveer anderhalf jaar)

Baby's en dreumesen ontvangen we in onze kinderdagverblijven in Herwijnen en Vuren. In onze locatie in Vuren is er sprake van een groep van 0-3 jarigen en in onze locatie in Herwijnen is het een verticale groep van 0-4 jarigen.

Bij baby's staat de aandacht voor rust, herkenbare regelmaat en geduld in de benadering centraal. We vinden het belangrijk dat er rekening gehouden wordt met het eigen ritme en wat het kind aankan. We waken voor overprikkelaarheid en bieden een gedoseerd aanbod met variatie. Zo krijgt de baby de kans en de tijd om daadwerkelijk te ontdekken en te zien wat het zelf kan. We kijken en luisteren als leiding goed en hebben oog voor het unieke van elke baby.

Tussen zeven en negen uur komen de kinderen om de beurt binnen en krijgen zij meteen de aandacht bij het brengmoment. Van ouders krijgen we te horen hoe de baby geslapen heeft en wat hij/zij nodig heeft voor deze dag. Na binnenkomst is er sprake van vrij spel met de materialen die de PM'er 's ochtends heeft klaargezet. Alle PM'ers die binnenkomen zorgen dat ze op de hoogte zijn van de overdracht en samen spreken zij de dag door.

Om ongeveer 9 uur gaat de hele groep aan tafel. Baby's kunnen al naar bed zijn maar als ze wakker zijn, zitten zij, zo mogelijk in een speciale kinderstoel die achterover gezet kan

worden, bij dit kringmoment. Ze horen er echt bij en worden ook welkom geheten. Ze krijgen de fles volgens hun eigen ritme in de armen van een PM'er. Er is sprake van een educatief moment. De PM'er geeft de kinderen materialen die te maken hebben met een bepaald thema, zingt er een lied over of leest voor.

Dreumesen krijgen om half tien 's morgens krijgen de kinderen (geraspt) fruit, om half twaalf brood en melk en om ongeveer drie uur 's middags een tussendoortje zoals lauwe thee, en een biscuitje.

De jongste baby's zitten er, zo mogelijk in een speciale kinderstoel die achterover gezet. De jonge kinderen kunnen zich vrij bewegen en ontwikkelen met spelmateriaal onder handbereik.

De jongste kinderen gaan volgens hun eigen slaapritme naar bed, de oudere kinderen gaan na de lunch. Slapen neemt in het dagelijkse programma van het kinderdagverblijf een belangrijke plaats in. De jongste kinderen slapen nog grote delen van de dag op wisselende tijden, terwijl dreumesen en peuters al vaker op vaste tijden, groepsgewijs slapen.

Slapen is zomers ook buiten mogelijk in een kinderwagen (allerkleinsten). Hierbij hanteren we uiteraard ook allerlei richtlijnen zodat dit op de juiste wijze gebeurt en alleen na toestemming van de ouders. Buitenslapen is gezond en kinderen slapen vaak langer en beter/dieper is onze ervaring. Nieuwe prikkels op het dagverblijf kunnen heel vermoeiend zijn vandaar dat we veel aandacht besteden aan de rustmomenten. Tussendoor spelen we met de kinderen en doen we gerichte (baby) activiteiten middels een speciaal ontwikkeld programma. Een kast met benodigde materialen is voorhandig met babyspelletjes en activiteitenkaarten, boekjes, peutermateriaal en materialen in de verschillende hoeken.

Van het veelvuldig verschonen maken we een gezellig onderonsje en een echt gericht ontwikkelingsmoment met veel individuele aandacht van de leidster naar het kind door onderlinge interactie en communicatie met het kind.

We spelen in op de persoonlijke behoefte van ieder kind, het ene kind heeft meer behoefte aan gerichte activiteiten, het ander kind vraagt meer om rust.

Bij droog weer spelen ook de kinderen die bijvoorbeeld net kunnen lopen, buiten met het buitenspelmateriaal en maken gebruik van de zandbak. Eventueel gaat ook de kinderwagen, bolderwagen of vier-persoonsbuggy met een dreumes erin mee naar buiten. We beschikken ook over ligplekjes met een muskietennetje zodat we niet bang hoeven te zijn dat de baby/dreumes door een wesp gestoken wordt.

Binnen kunnen de baby's zich vermaken op de vloer. Er is een babyhoek waar baby's bij elkaar kunnen liggen en zo met elkaar kunnen "communiceren". De baby's mogen ook in de box. Ook de box is van dusdanige grootte dat het de baby niet belemmert bij het spelen. Materialen voor zintuiglijk onderzoek/spel liggen voor het grijpen. Er zijn in voldoende mate rammelaars, bijtringen en speelgoed met kleur en geluid aanwezig. Ook zitten in een wipstoeltje met boven zich het baby-activiteitencentrum behoort tot de mogelijkheden.

We sluiten aan bij wat ze al kunnen en bieden de dreumes steeds ander speelgoed aan in wisselbakken.

Het ritme van de baby's/dreumesen wordt gevolgd en we streven ernaar dat kinderen, bij goed weer, altijd even naar buiten gaan. Dit kan ook een dreumeswandeling zijn, na de lunch, wanneer dat moment, een moment is waarop het kind wakker is. Steeds terugkerende aspecten zijn bijvoorbeeld het afscheid nemen. We zwaaien met het kind naar de ouders. Bij het naar bed gaan zeggen we het kind gedag als ritueel om te gaan slapen. Voor het eten zingen we 'smakelijk eten' en ook bij het opruimen hoort een

speciaal liedje. Ook voor kinderen die slechts een deel van de dag bij ons aanwezig zijn, creëren we een duidelijk breng- en haalmoment en bereiden we het kind erop voor dat hij/zij zo wordt opgehaald.

We observeren de kinderen aan de hand van de Leer- en Ontwikkelingslijnen van ParnasSys. Dit geeft ons richting bij het bedenken van activiteiten voor de kinderen per leeftijdsgroep.

Werkplan voor de peutergroep en in de verticale groep in Herwijnen

de peuters in

Dreumesen en peuters krijgen geleidelijk aan steeds meer de behoefte om hun eigen gang te gaan, 'zelfstandig' te zijn en letterlijk verder te kijken. Zij willen klimmen en klauteren en ervaren wat je allemaal kunt doen. Ze ontdekken hoe leuk het is om dingen samen te doen, maar willen ook 'zelf doen' en spelmateriaal voor zichzelf houden. De leiding biedt emotionele ondersteuning, structuur en geeft grenzen aan.

De leiding legt materialen klaar die als 'trigger' bedoeld zijn en dienen als uitdaging. Dit zijn steeds andere materialen. Zand en klei, materialen om te kleuren, bouwen, verkleedkleding, boeken... alles is aanwezig en vaak ook voor deze leeftijd zelf te pakken.

Er zijn plekjes in de ruimte waar de kinderen zich even zelfstandig terug kunnen trekken, met een boekje, met een spel, met een knuffel. Soms kan dit nodig zijn voor kinderen die vroeg worden gebracht of juist kinderen die tussen de middag niet meer gaan slapen maar wel even de behoefte hebben om tot zichzelf te komen.

De peuters beginnen de ochtend rond 9 uur in een grote kring aan tafel of in de speciale kring, op de bank/stoeltjes. We starten met het goede-morgenlied en kijken alle kinderen persoonlijk aan en wensen elkaar goedemorgen. Dit is tevens een goede gelegenheid om gericht te kijken naar het kind om o.a de gemoedstoestand vast te stellen. Soms nemen we de kinderen ook een voor een op schoot zodat ze zich persoonlijk ook echt welkom voelen. We zingen liedjes, vertellen een verhaal of de kinderen vertellen zelf wat ze hebben meegemaakt. Ook wordt er om de paar weken een nieuw thema geïntroduceerd in de kring a.d.h.v. concrete materialen of een vertelplaat. Daarna is er fruit aan tafel, of bijv. een traktatiemoment.

Een aantal kinderen kan hierna buiten spelen of we doen een gerichte activiteit met ze zoals knutselen of een activiteit vanuit het thema waarbij veelal de taalverwerving centraal staat. We hebben ook de mogelijkheid om de groep te splitsen op verschillende

manieren, naar belangstellingsniveau, naar leeftijd etc. In Herwijnen hebben we ook de beschikking over een speellokaal. Er zijn ook e plaatsen om even een kleine kring te vormen en de kinderen een specifieke activiteit binnen het thema aan te bieden.

Om half twaalf/twaalf uur is het lunchtijd. We eten aan tafels om er een knusse sociale bezigheid van te kunnen maken en tevens om kinderen de correcte eetgewoontes aan te leren als eten met je vork, niet met volle mond praten, boterham smeren e.d. Aan iedere groepstafel zit een leidster om de kinderen te ondersteunen.

Na de lunch gaan de meeste kinderen een middagslaapje doen. De anderen gaat iets rustigs doen, zoals een spelletje of we lezen voor. Ook voor kinderen die slechts een dagdeel bij ons op de groep zijn, creëren we een goed breng- en haalmoment op basis van steeds terugkerende gebeurtenissen. "Na het boterhammetje eten, wordt XXX opgehaald en jou zien we morgenochtend weer..., XXX en XXX gaan zo meteen even naar bed en XXX blijft even wakker en mag ..."

Als de jongsten slapen, bereiden we de oudsten voor op de basisschool middels moeilijker spel materiaal, een werkblad of andere opdrachtjes. Dit is vaak een klein groepje waarin de kinderen goed hun ontwikkeling kunnen laten zien.

Om ongeveer 3 uur 's middags zitten we weer met elkaar aan een tafel. Bij alle gemeenschappelijke activiteiten helpen de kinderen zoveel mogelijk door hun eigen beker/fruitbakje op het aanrecht te zetten, door zelf hun kleding alvast uit te trekken, zelf op te ruimen, tafel dekken, knutselspullen klaarzetten en alles weer opruimen e.d.

Weer of geen weer, (behalve bij harde regen) we spelen buiten: fietsen, klimmen, glijden en maken van alles in de zandbak. Met zijn allen of met een kleiner groepje gaan we naar de speeltuin, boodschappen doen of gewoon even wandelen in de buurt met of zonder de bolderwagen.

Het buiten zijn / buiten spelen vinden we zeer belangrijk voor de ontwikkeling van de kinderen. Spelenderwijs bewegen en spelen in de buitenlucht draagt bij aan een goede gezondheid van de kinderen. Het vrije spelen voert de boventoon.

Wanneer we merken dat het spel van buitenaf gestimuleerd moet worden, ondernemen we actie. Dit kan zijn wanneer een kind langdurig hetzelfde speelt, weinig beweegt, geen plezier heeft in het buiten spelen etc. Voor de dreumesen en peuters beschikken we over voldoende laarsjes, regenjasjes en parapluutjes, zodat zij ook bij een regenbuitje buiten ervaringen kunnen opdoen.

We bewegen ook samen met de kinderen, bijvoorbeeld met een bal erbij of een zangspelletje. Als kinderen bewegingen zien, willen ze die graag nadoen. Het brengt hen op ideeën. Buiten kan de grove motoriek worden getraind, wat weer leidt tot vorderingen op cognitief gebied. Ook bij de peutergym in het speellokaal hebben de kinderen de mogelijkheid zich motorisch en sociaal te ontwikkelen.

Binnen knutselen we met de kinderen: plakken, verven, tekenen. We spelen met de blokken, de lego, de trein en met puzzels. De kinderen of wijzelf spelen poppenkast en verder spelen de kinderen fantasiEspelletjes, bijvoorbeeld in de huishoek.

Het dagprogramma biedt speciale activiteiten zoals bewegingsspel, muziek, voorlezen of constructieactiviteiten die afgestemd zijn op het ontwikkelingsniveau en de interesse van de kinderen. We gebruiken hiervoor de Leerlijnen en Ontwikkelingslijnen Jonge Kind 0-4 jarigen van ParnasSys. Dit is om te observeren maar ook activiteiten te plannen bij leerdoelen die per leeftijd staan aangegeven. Bij alle twee en driejarigen, zowel in de peutergroep als in de peuteropvang, observeren we kinderen ook aan de hand van de Peuterobservatielijst, welke het gedrag van de peuter beschrijft.

Speciale gebeurtenissen laten we niet zomaar ongemerkt voorbij gaan. Verjaardagen worden bijvoorbeeld uitbundig gevierd. Soms ook een gezamenlijk feestje met de kinderen van de een andere groep, bijv. de geboorte van een baby van een leidster. Het vieren gebeurt volgens een vast ritueel zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn. Een kind hoeft zich dan niet overvallen te voelen wanneer er een feestmuts verschijnt om op te zetten. De kinderen weten dat als je de muts liever niet op hebt, dit ook niet hoeft.

De al wat oudere peuters worden betrokken bij de zorgtaken van de pedagogisch medewerkers. Zoals bijvoorbeeld het troosten van een ander (jonger) kind.

Omdat kinderen van nature nieuwsgierig zijn en graag dingen uitproberen, is het meest voor de hand liggend die activiteiten uit te breiden waar het kind zelf al aan begonnen is, of het kind te helpen zijn zelf gekozen activiteit uit te voeren. De kans dat het geconcentreerd bezig gaat, is dan groter.

Voor alle duidelijkheid willen we stellen dat wij onder het woord activiteiten niet alleen handenarbeid verstaan, het doen van georganiseerde spelletjes, of het spelen met constructiemateriaal en puzzels, maar ook het knuffelen, aankleden, tafelmanieren leren, enzovoorts. Ook tijdens het verschonen of de toiletgang van een kind is een duidelijk ontwikkelingsmoment voor exclusieve, persoonlijke aandacht.

Bij het maken van een knutselwerkje staat soms de activiteit centraal en niet het resultaat. De kwaliteit van het proces waarmee het kind actief is geweest is dan belangrijker dan het uiteindelijke product wat mee naar huis gaat.

Werkplan voor de peuteropvang-groepen Vuren

In de peuteropvang bieden we verzorging en opvoeding aan peuters en wordt een bijdrage geleverd aan de totale ontwikkeling van deze kinderen van 2-4 jaar. We zijn op vier ochtenden geopend.

Kinderen die in de peuteropvang starten zijn doorgaans nog niet gewend geweest om hele ochtenden van huis te gaan. Het afscheid nemen van ouders neemt dan ook een grote plaats in, zeker in het begin. Samen met de ouder wordt er, tijdens het inloopkwartiertje, veelal aan tafel een puzzeltje gemaakt of een boekje gelezen en uitgebreid gezwaaid bij het raam tussen 8.30 en 8.45 uur. Dan klinkt het sein met het dagelijks terugkerende Opruimliedje en het Goedemorgenliedje. Samen met de dagritmekaarten geven dit soort symbolen en rituelen richting aan de peuteropvang. Oudere kinderen geeft het steun. Ze weten wat wanneer komt, wat eerst en wat daarna.

Aan tafel worden de namen gelezen, zo leren we elkaar kennen, weten we wie er wel of niet is en zien we om naar elkaar. "Frank is ziek, zullen we hem een kaartje sturen?", kijken we wie vandaag de juf mag helpen en welke activiteiten er nog meer gepland staan. Ook het inplannen van wie aan de beurt is voor een spel samen met de juf (observatie), het komt allemaal aan bod.

Kinderen kunnen ook aangeven zelf iets te willen vertellen in de kring. Vaak is dat nog best moeilijk maar met wat ondersteuning en herhalen van wat het kind zegt/bedoelt wordt het een mooi moment waarbij we leren luisteren naar elkaar, leren dat niet iedereen hetzelfde is/kan, en ook beurtgedrag wordt van belang.

De peuters kunnen kiezen uit allerlei materialen op de groep, bouwactiviteiten, het speelhuis als huishoek of als winkel, de ontdektafel e.d. ingericht. Boekjes lezen, constructiemateriaal, puzzels en allerlei andere spelmaterialen die de leidster uitkiest om die dag mee te spelen. We kiezen bewust de materialen uit om zo steeds andere

ontwikkeling te stimuleren. Lotto's en andere ontwikkelingsspelletjes, spelen we aan tafel, andere grotere activiteiten, doen we op de grond, op een kleed.

We helpen de kinderen bij het samenspelen en ondersteunen de kinderen bij het verrijken van hun spel. Steeds keren we terug in de kring, met het tussendoortje, een verjaardagsfeestje, een activiteit zoals liedjes zingen of voorbereidende reken/taalactiviteit zoals voorlezen, tellen, kleuren benoemen etc.

Sommige kinderen kleien of verven in de peuteropvang voor het eerst of maken voor het eerst kennis met knutselen. Er is een hoop te leren ook qua gedrag. De regels zijn eenduidig en worden voorgeleefd door de groepsleiding. Aan tafel eten we fruit en drinken we een glaasje lauwe thee of aanmaaklimonade.

Zo mogelijk komt ook iedere dag het buitenspelen terug. Het is belangrijk voor de grove motoriek net als het bewegen wat we anders binnen doen bij slecht weer. Buitenlucht draagt bij aan een gezonde ontwikkeling. De leidster kiest materialen uit de schuur zoals fietsen, ballen, kleden e.d. en varieert hier ook in. Ook wandelen we wel eens samen aan een koord naar de speeltuin of leren we bij het thema Verkeer, om veilig over te steken. Uiteraard is ook de toiletronde onderdeel van de ochtend.

Aan het einde van de ochtend zingen we het liedje 'Dag dag allemaal', waardoor alle kinderen weten dat het tijd is voor de mamma's en pappa's om op te halen. We streven ernaar om alle ouders heel even te spreken over hoe het die ochtend gegaan is.

De kinderen van de peuteropvang groepen hebben geen andere ruimte tot hun beschikking dan de binnen- en buitenruimten bij CBS Kompas. Ze verlaten deze groepsruimte alleen met een groepsactiviteit zoals een wandeling, een tochtje naar de speeltuin of iets dergelijks. Wanneer er een gezamenlijk activiteit wordt georganiseerd zoals het Peutertheater, met de peutergroep van de Mildijk of de peuters van de Achterweg, vindt deze activiteit bijvoorbeeld plaats in het dorps huis of in de centrale hal van de school. Ouders worden af en toe gevraagd om te helpen bij zo'n activiteit als de herfstwandeling, het sinterklaasfeest, kerstfeest e.d. of als de fotograaf komt. Ook kunnen we in Vuren gebruik maken van het speellokaal in de school, als de kleuterklassen niet gesplitst zijn.

De peuters bij De Kinderkamer: spelen, ontmoeten en worden in hun ontwikkeling gestimuleerd. PM'ers signaleren middels de observatielijsten van de Leer- en Ontwikkelingslijnen van ParnasSys en tevens de Peuterobservatielijst.

Wanneer pedagogisch medewerkers bijzonderheden signaleren in de ontwikkeling van een peuter of andere problemen signaleren, verwijzen zij ouders door, in een gesprek, naar passende instanties die hierbij verdere ondersteuning kunnen bieden. We werken aan de hand van de Leerlijnen van ParnasSys waarbij we maandelijks doelen bepalen waaraan we thematisch werken op het gebied van Taal, Rekenen, Motoriek en Sociaal-emotionele vorming.

Nawoord

Ouders weten eigenlijk onmiddellijk of de opvang die ze (voor het eerst) bezoeken hen aanspreekt. Ouders willen zeker weten dat hun kind in goede handen is. Ze letten goed op de pedagogisch medewerker, is die lief voor mijn kind. En ze letten goed op hun kind. Komt hun kind blij thuis en blijft de emotionele band met hun kind even hecht? Pas later ontstaat er ruimte om na te denken over hoe er in de groep met de kinderen gewerkt wordt. Ouders beseffen dan, dat hun kind een eigen wereldje heeft gekregen, relatief los van hen, samen met de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers. Kinderopvang is goed voor kinderen als de kwaliteit ervan goed is!

Middels dit pedagogisch beleid hebben we als Kinderkamerteam ouders inzicht willen geven over het hoe en waarom van het opvoeden in De Kinderkamer, wat soms anders is dan thuis.

Vanuit de 'belendende' opvoedingsmilieus van gezin en school wordt begerig in de richting van de kindercentra gekeken.

Eenzijds is de tijd, die kinderen in de kinderopvang doorbrengen, oorspronkelijk 'gezinstijd'. Het ligt voor de hand dat de kinderopvang ook voor een deel de functie van het gezin overneemt. De pedagogisch medewerker krijgt dan, voor de duur van de opvang, de rol van 'vervangende' ouder.

Anderzijds wordt ook vanuit het onderwijs richting de kindercentra gekeken: zo'n groepssetting met professionele pedagogische medewerker leent zich immers uitstekend voor voorschoolse stimulering en achterstandsbestrijding, vooral gericht op het voorbereiden van kinderen op de school met zijn voornamelijk cognitieve doelen. Dat zou betekenen dat de kinderopvang een 'voorschool' wordt.

(Prof. Dr. J.M.A. Riksen-Walraven, 2000)

Kinderdagverblijf, peuteropvang en buitenschoolse opvang De Kinderkamer zal, als kleinschalig zelfstandig kindercentrum, voortdurend inspelen op veranderingen in de markt, samenwerken met instanties in de buurt, anticiperen op verwachte veranderingen, ondersteunend werken voor ouders en zeker ook deels haar eigen koers blijven bepalen.

Ik hoop dat ouders, oudercommissieleden en pedagogisch medewerkers met elkaar in gesprek blijven over de opvoeding van kinderen. En dat we u kunnen laten zien dat uw kostbaarste bezit, bij ons in goede handen is!

Onze koers blijft richting kwaliteit want.....het is, en blijft, tijd voor kwaliteit in de kinderopvang!

Namens het Kinderkamerteam,

Karin de Groot

